73ste Jaargang — Nr 9.

Zaterdag 5 Maart 1927

AANKONDIGINGEN.

Prijs per regel ....fr. 1.00
Tusschen Allerlei- in Provincie nieuws ....fr. 2.00
Vonnissen en doodsberichten ....fr. 3.00

Kleine Aankondigingen :

van 1 tot 4 regels ....fr. 2.50
Elke regel meer ....fr. 0.25
Voor meer dan één inlassching, prijs volgens akkoord.

Alle aankondigingen en mededeelingen moeten ons toekomen voor Donderdag middag.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG.

BUREEL EN REDACTIE :
Drukkerij COLLEE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN
Postcheks rekening n. 84855.
Telefoon 12

Abonnementprijs : fr. 12.50 per jaar. vooraf betaalbaar.
25 centiemen het nummer.

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever.

TONGEREN, 5 MAART 1927.

OUDERS.

Wanneer uwe kinderen de schooljaren ontwassen zijn, worden uwe bekommeringen grooter. Gij hebt ze niet meer onder de oogen gelijk vroeger. Zij moeten den eersten stap in het leven wagen en die stap is hedendaags zeer, zeer gevaarlijk. In de wereld wordt hedendaags gestreden een kamp om leven en dood tusschen geloof en ongeloof, tusschen christene deugd en verwoestende zedeloosheid.

Dat weet gij. Daarom worden uwe bekommeringen om uwe kinderen grooter. Gij zegt in uw eigen : wij hebben onze kinderen goed, christelijk opgevoed ; zullen zij ook goed oprecht christelijk blijven ? Of zullen zij vallen in de handen der talloose verleiders, die den dag van heden de onervaren jeugd tot zich trekken en bederven ?

Christene ouders, gij handelt goed met dat ernstig bij u zelven te overdenken. Het gevaar, dat de jonkheid loopt is te groot om u onverschillig te laten. Onverschilligheid ware niet te verschoonen. Onthoudt het : Onervarenheid der jeugd, en onverschilligheid der ouders brengen tegenwoordig vele kinderen tot het verderf. Daarom, christene ouders, nu dat uw kind den catechismus niet meer volgt, of de school verlaat, de oogen open ! Zullen de offers, die gij u tot nu toe voor uw kind getroostet, verloren zijn : zal het niet rein blijven van zeden, gelijk gij het hebt opgevoed ? Zal het later niet zijn een wakker christen man gelijk zijn vader, eer doende aan zijn beroep ; een godvreezende offervaardige vrouw gelijk zijne moeder ? Daarom nog eens : de oogen open ! Zijt op uwen post. Helpt uwe kinderen redden, helpt ze bewaren voor de wassende vloed van het ongeloof en van het zedenbederf !

Staat op, een heilige gramschap, een rechtvaardige verontwaardiging in het gemoed, en weert de wolven af, die in schapenkleederen rond uwe kinderen sluipen. Laat u het beste niet ontrooven wat gij bezit : het Geloof, de onschuld, de kracht, de gezondheid, de toekomst uwer kinderen ! Godsdiensthaters en verleiders werken dag en nacht : zij strekken de handen uit naar uwe aankomende zonen en dochters.

Durft gij, wilt gij slapen, en uwe kinderen aan hen zelven overlaten ? Gij durft het niet, gij wilt het niet : neen slapen doet gij niet.

Gij waakt, gij zijt beangstigd, gij bidt, en ge vraagt u af : wat zullen wij doen ?

Luistert naar het antwoord : uwe kinderen toevertrouwd aan de katholieke vereenigingen voor de jonkheid, patronaten en Zondagscholen ! Daar wordt het vaandel van God, het vaandel der jeugd dapper omhoog gehouden.

Dat alles hebben uwe kinderen noodig tot een waar en gelukkig leven.

In de patronaten en Zondagscholen ontvangen uwe kinderen een zekere, liefdevolle leiding naar de grondregels van ons heilig geloof.

In de patronaten en Zondagscholen ontvangen zij een passend onderricht, gelijk als opschietende knaap en meisje, als goed kind zijner ouders men er een noodig heeft in de gevaarlijke jaren van de jeugd.

In de patronaten en Zondagscholen krijgen zij goede boeken te lezen en worden zij voor zooveel mogelijk is afgetrokken van de thans zoo talrijke zedelooze schriften, opgesteld en verspreid door ellendige zielsbederrvers.

In de patronaten zullen uwe kinderen spelen en springen naar hartelust en alzoo gezond blijven naar lichaam en ziel.

In de patronaten zullen zij de vreugde en de vermaken vinden, die voor hen passen : gezangen, voordrachten, tooneelspelen, waarbij het nuttige voor hun levensloop niet vergeten wordt.

In de patronaten en Zondagscholen zullen uwe kinderen leeren sparen, waarmee zij het zullen kunnen, als zij grooter zijn en het sparen dubbel noodig hebben.

In de patronaten en Zondagscholen zullen zij leeren aan te sluiten met vak- en stielgenoten tot verzorging en verdediging hunner vakbelangen.

In de patronaten en Zondagscholen zullen uwe kinderen er andere vinden van hunnen ouderdom, jegens dewelke zij geen wantrouwen moeten koesteren.

Kortom in de patronaten zullen uwe kinderen zich zoo ontwikkelen, dat gij oprechte vreugde aan hen beleven moogt.

Christene ouders, weet gij nu wat gij te doen hebt ?

Uwe kinderen moet gij na het verlaten der school, doen inschrijven in eene katholieke vereeniging voor de jeugd. Daar is hunne plaats ! Daar worden uwe bekommeringen verminderd. Daar wordt geen ongeloof gepredikt, geen zielsbederf ingeent, geen der edele gevoelens gedood, die uwe kinderen in het hart dragen.

Daar zwaaien geloof, deugd, vrede, gehoorzaamheid, matigheid, spaarzaamheid den scepter.

Nu weet gij alles, ouders ! Doet wat gij kunt, opdat de zorg voor uwe aankomende zonen en dochters niet al te zwaar drukke op uwe schouders.

Hebben uwe kinderen hunne Plechtige Communie gedaan, leidt ze naar een patronaat, eene Zondagschool !

VREUGDE.

Zoomin als een plant kan gedijen zonder zonneschijn, zoomin kan ne mensch leven zonder vreugde. Neem uit 't menschelijk leven alle vreugde weg en dat leven gaat kwijnen en doet ons denken aan een roos, die men opsluit in een kouden donkeren kelder. Een bloem kan echter ook te veel zonneschijn krijgen en dat doet haar geen goed. Zoo kan ook de mensch niet bij vreugd' alleen leven. Bloem en mensch, beiden hebben afwisseling noodig.

In geen tijdperk van het leven kan men de vreugde missen. Kinderjaren zonder vreugd zijn een ramp, en de ouderdom, die geen vreugde kent mag men bijna geen leven noemen. Vreugde dient het geheele menschelijk leven te doordringen. Daarom mocht een groot dichter en geleerd met het volste recht zingen : « Uit vreugde zijn alle schepselen geboren, vreugde houdt ze in stand, naar vreugde schrijden zij voort en in vreugde zullen zij binnengaan ».

En een ander jong dichter jubelt: « Jeugd en vreugd en liefde, kind, zijn drie korte lentedagen. Ach, ze vlieden, hoe we klagen.... Daarom wees wijs en geniet ze gezwind ».

Is het wel te verdedigen, vooral uit christelijk oogpunt, de menschen aan te sporen tot vreugde ? Zou het niet meer overeenkomstig de christelijke beginselen zijn de menschen van vreugde terug te houden ? Volstrekt niet. Blijmoedigheid was nog altijd een christelijke deugd. Men vergete niet uit het oog, dat de apostel Paulus al even hard tot vreugde aanmaant met de woorden :

« Verheugt u ! en ik zeg het u andermaal verheugt u ! en dat het evangelie niet anders is en wil zijn dan een « blijde boodschap ».

Dat niet alle genot alle vreugde bij het evangelie passen en gevolglijk een christenmensch waardig zijn ligt voor de hand.

Niet iedere manier om vreugde te genieten is zoo goed en aanprijzenswaard. Zoo durven wij zonder vrees voor ernstige tegenspraak beweren, dat er op het programmas van onze moderne jeugd velerlei vreugde en vermaken staan, dat niet met den reinen geest van het evangelie te vereenigen zijn. Dit is niet te verwonderen ; in de groote steden kan men er ale dagen getuige van zijn welk een wedstrijd er gevoerd wordt tusschen allerlei ondernemers en ondernemingen in het uitdenken van nieuwe steeds meer de jeugdtrekkend vermakelijkheden. Dat men de grenzen der betamelijkheid daarbij wel eens uit het oog verliest terwille van een hand vol geld, och dat is iets van zelfsprekend, als kon het zelf niet vermeden worden. Daarom is het een groot geluk, dat in een gemeente alles in het werk gesteld wordt om op het gebied van genoegens en vermaken elck wat wilss aan te bieden het zoo te doen dat een gezonde zedeleer daar niets tegen kan hebben.

Op die manier geeft men de jeugd ten eigene plaatse het gepaste genoegen, waarop zij het volste recht heeft ! en niet enkel de jeugd, ook de meer gevorderden in leeftijd vinden het genoegen, waarbij het hart jeugdig blijft kloppen, in de schaduw van het eigen huis. Zoo wordt veel goed gesticht en oneindig veel verkeerd voorkomen.

Wie niet ziet is ongelukkiglijk met blindheid geslagen ; wie het niet zien wil is ziende blind en dat is erger. Menschen van dit laatste slag zijn er veel en zeker ook. Het beste is die menschen stilletjes in hun wezen te laten en intusschen op den ingeslagen weg voort te gaan namelijk door het aanbieden van aantrekkelijke genoegens, die den toest der zedecritiek kunnen doorstaan het eigen volk te binden aan de eigen plaats.

Oproep voor een goed werk.

Steunt onze Arme Kerken.

Wie geeft er eene aalmoes ter eere van den Heiligen Antonius om de goede Jezus een deftig huis te bezorgen ?

Van de 4000 inwoners is er slechts maar 'n klein getal meer die hunne christelijke plichten vervullen.

Eene nieuwe kerk kan een groot getal verdwaalde broeders tot den Heer terug leiden.

Zendt dus uwe gift aan den Eerw. Heer G. Clerkx, pastoor te La Troque, Seraing, postcheck : 165.669.

Binnenste der Kapel van La Troque Seraing.

BUITENLAND.

RUSLAND.

In eene hinderlaag vermoord. — De Russische prins Dolgorukoff is, op bevel van de kommissarissen der Soviets, ter dood gebracht. Men zou hem vermoord hebben bij middel van een revolverschot achter het hoofd gelost, op dezelfde wijze en terzelver tijd als achttien andere personen.

De prins had tot tweemaal toe gepoogd, doch vruchteloos, in zijnen eigendom te Kursk te geraken, waar, door zijne familie, een schat verborgen werd.

In November l.l. ontmoette de prins te Parijs, een Rus die er op bofte dat hij bij het Sovietgezantschap veel invloed had, en hem gemakkelijk een paspoort kon bezorgen. Om te bewijzen dat de prins hem vertrouwen mocht, vergezelde hij dezen naar Rusland, eens het paspoort afgeleverd. Te Kursk werd de schat teruggevonden en de prins deelde, zooals hij het beloofd had, de fortuin met zijnen gids. Doch eenige uren later werd hij aangehouden, want de bereidwillige Rus was niet anders dan een agent van de beruchte Tchka, naar Parijs gezonden om den prins over te halen tot zijn terugkeer naar Rusland en alzoo de schat te doen ontdekken, die in beslag genomen werd. De agent heeft bevordering gekregen.

FRANKRIJK.

Een stoutmoedige ontvluchting uit het gevang. — EEN ACROBAAT ONTVLUCHT UIT HET GEVANG VAN « LA PETITE ROQUETTE ». — Uit Parijs wordt de stoutmoedige ontvluchting gemeld van een gevangene, Gaston Lentant, oud 19 jaar, die in het gevang van « La Petite-Roquette » was opgesloten en zich de vrijheid wist terug te schenken, dank aan eenige halsorekonde toeren.

Gedurende drie dagen had hij bij middel eener ijzeren staaf, welke hij van zijn bed had losgerukt, de muur zijner cel, nabij het venster, zoodanig bewerkt, dat hij er eene groote opening in gemaakt had, welke hij wist te verbergen met zijne werktuig.

Evenals het grootste gedeelte der gevangenen, werkte Lentant in zijne cel, aan 't maken van kettingen.

Verleden Woensdag nu had hij eene ketting van 5 meter gemaakt, welke hij Donderdag aan den toezichter moest afleveren. Hij maakte dan de ketting vast aan den wand, in de nabijheid van zijn bed, legde zich dan op den rug en liet zich zoo door de gemaakte opening glijden. Zoo geraakte hij buiten. De ijzeren haak losmakende, wierp hij deze nu zoo handig tusschen de ijzeren staven eener venster van de 5e verdieping, dat de haak vast bleef zitten, waarna het kereltje zich maar boven werkte met de kracht zijner spieren, tot hij op den vensterdorpel terecht kwam.

Hij hernamde nu kans, nogmaals en kwam alzoo op het dak van het gevang terecht. Na zich rood geschildered te hebben, wandelde hij het dak af en wierp zijne ketting dan weer uit, waarna hij op het dak van het gebouw, waar het Centraal bestuur gevestigd is terecht kwam. Dan kon hij op den afsluitingsmuur geraken en, na een sprong van 2 meter gewaagd te hebben, stond hij op vrije voeten in de rue de la Roquette.

Een menschelijk monster. — Eenige dagen geleden werd op het gehucht Grafton, nabij [illegible], Ohio in de Vereen. Staten, het lijk gevonden van Mad. Valence, die geheimzinnig omstandigheden was vermoord. Het onderzoek leidde tot de aanhouding van den zoon Paul Valence, die genoodzaakt werd niet te bekennen dat hij de moordenaar is van zijn moeder. De verdere ondervraging van den dader heeft bewezen dat dezen in de volsten zin van het woord een afschuwelijk monster is. Sedert tien jaar stelde hij zich aan als een tyran van heel de familie.

Hij was begonnen met te pogen vader en moeder te vergiftigen, doch de moeder verijdelde dit opzet. Naderhand zocht hij zijn ouders te dooden bij middel van handgranaten. Dit gruwel mislukte en dan beweerde hij voor de grap gehandeld te hebben.

Nu de schabouwelijke schavuit aangehouden is, doen allerlei geruchten de ronde in verband met de dood van zijn vrouw. Deze bezweek in zonderlinge omstandigheden. Voorzeker is haar man niet vreemd geweest aan haar overlijden. De vader van Paul Valence kwam aan zijn einde op de volgende wijze : zekeren dag was hij alleen thuis met zijn zoon en hij viel door de zoldervai. Vooraleer den laatsten snik te geven, zegde hij aan zijn vrouw dat zijn zoon hem door de val had gestooten. Moeder Valence hield dit vreeselijk geheim voor zich. Zij leefde in een gedurigen angst, dat haar zoon de hand aan haar ging slaan. Aan nabestaande had zij zulks medegedeeld. Helaas, 't is zoo gebeurd ; het monster heeft zijn handen gedoopt in 't bloed van zijn arme moeder, deze met bijlslagen afmakend.

ENGELAND.

IJselijke dood van drie kinderen. — Te Portsmouth hebben drie kleine meisjes een ijselijken dood gevonden. Elsie en Winnie Bell, onderscheidelijk vijf en acht jaar oud speelden met hun negenjarig vriendinnetje Eva Starnsworth, nabij de stapelplaatsen van een houthandelaar. Opeens kantelde een houtstapel om ten gevolge van een ongekende oorzaak, en de drie kinderen verdwenen onder een berg planken. Op het gerucht der [illegible] kwamen de ouders der kinderen toegesneld en wohnden vol angstige spanning de reddingswerken bij die onmiddellijk aangevat waren. De drie kleine meisjes werden vreeselijk verminkt onder de planken uitgehaald : een onbekend geneesheer kon nog slechts de dood der kleine slachtoffers vaststellen.

AMERIKA.

Eigenaardige eischen van verzekerden. — Een bestuurder eener verzekeringsmaatschappij heeft in een toespraak te Hartford (Connecticut) eenige staaltjes opgesomd van awaze eischen waarmee verzekerden soms durven aankomen.

Zoo vertelde hij o.m. van een meiske dat haar [illegible] zoo stevig omarmd had, dat zij met haar armbandhorloge een van zijn riboen gekneusd had.

Een ander verzekerde wilde een nieuwen bril hebben, omdat hij dezen gebroken had, toen 't zijn meisje zoende.

De verspreiding van de Charleston heeft aanleiding gegeven tot tal van verzoeken om uitkeering voor verzwakte enkels of knieen.

Aan de drankwet toe te schrijven was het verzoek om uitkeering van een vrouw die een stoot in haar voet gekregen had door op een ongelukkenstuk te trappen, dat gevallen was uit de achterbroekzak van een man in de file voor [illegible] schenkwoning.

Een zonderling ongeval was voorts dat van een man, die te veel los geld in zijn broekzak had gestoken en zijn heupbeen gebroken had doordat hij gevallen was en daarbij op het geld terechtgekomen.

De drama's der echtscheiding. — Toen de vrouw van Ernest S. Rieker, een ambtenaar op het kantoor van de [illegible] in New-Jersey (Amerika), met een deurwaarder aankwam die hem een dagvaarding inzake zijne echtscheidingsproces zou beteekenen, heeft Rieker vuren, zoowel zijn vrouw als den deurwaarder doodgeschoten. Daarna [illegible] op zijn schoonmoeder, die zich altijd tegen zijn huwelijk had verzet, woonde [illegible] en verdween toen in de auto van zijn zwager.

Hij reed daarmede naar de badplaats Asbury Park, waar hij onder een valschen naam een kamer in een hotel nam. Na het eten woonde hij een godsdienstoefening bij. Den morgen daarna belde hij een plaatselijk blad op, of dit hem een verslaggever wilde sturen, omdat hij een aardig nieuwsje had.

De verslaggever [illegible] en vond Rieker in zijn hemdsmouwen, een sigaret rookend zitten. Rieker toonde den verslaggever een krant met het verhaal van den moord er in, en vroeg hem : Weet gij, wie dat gedaan heeft ?

— Gij, antwoordde de verslaggever.

Rieker trok toen een pistool, nadat hij den verslaggever achter een bed had gedreven, en zei in de grootste opgewondenheid, dat dit alles niet gebeurd zou zijn, als men hem zijn kind had gelaten.

De verslaggever had zich intusschen weten te bevrijden en wilde de kamer verlaten. Op dat oogenblik schoot Rieker driemaal op zichzelf en zeide stervend : Ik was niet bang voor den electrischen stoel. Als ik mijn kind bij mij had gehad, zou ik spoorloos verdwenen zijn.

MEXICO.

De martelaren van Leon. — DE LAATSTE OOGENBLIKKEN DER BLOEDGETUIGEN. — De « Osservatore Romano » deelt brokken mede uit een brief van iemand die ooggetuige is geweest van het martelaarschap der bloedgetuigen van Leon, in Mexico, op 3 Januari ll. Bij het lezen daarvan denkt men zich terug in de eerste tijden van het Christendom, te Rome.

Ziehier de fragmenten :

« Op den derden van deze maand (3 Jan. 1927), werden in den vroegen morgen gevangen genomen en wreed gemarteld, onder anderen Jozef Valencia Callardo, Salvator Vargas, Ezechiel Gomes en Nicolaas Navarro, jonge mannen, leden van de katholieke Mexicaansche jongemannenvereeniging, die dapper streden voor de rechten der Kerk, zoolang zij in leven waren. Gespijsd met het Brood der Engelen, voorbereid met vasten en andere boetedoeningen, besloten zij hun dagen met een glorievol martelaarschap in trouwe navolgingen van de voorbeelden der vroegere martelaren ».

» Kort relaas omtrent drie der jongelingen, die onlangs te Leon werden gemarteld. Allen ontvingen op den dag van hun marteling de H. Communie. De eerste vastte den heelen voorafgaandelijken dag ; vroeg en ontving den zegen van zijn aardschen vader en zeide tot zijn jonge vrouw, die hem weenende hun zoontje toonde : « Indien ik 10 kinderen had, ik zou ze allen verlaten voor God ».

» De tweede stierf met de woorden : « Voor God en Zijn eer ». Zijn 70 jarige moeder hoorde men zeggen : « Ze hebben mij zijn lichaam niet willen teruggeven, maar het lichaam telt niets, terwijl ik dezen morgen zijn ziel aan het H. Hart van Jezus heb aanbevolen ».

» De derde, gelijkend op den H. Aloysius, door zuiverheid en liefde, zeide tot zijn moeder : « Ik verlang te sterven, omdat ik weet dat de Heer mijn bloed wil hebben, om ons vaderland te redden ». Zijn ouders zeiden, toen zij hem gestorven zagen : « Lieve zoon, bid voor uw ouders en uw broeders, opdat zij uw voorbeelden kunnen navolgen ; gij moet zeker reeds in het Paradijs zijn ».

» De uitvaart dezer jongelingen, werd een waren triomf, het volk begeleidde biddend de lijken en streek de rozekransen aan het stoffelijk overschot. Iemand vermeerlijkte zindop de gemartelden, de aanwezigen aansporend, om moedig het voorbeeld te volgen van hen, die een zoo eervollen dood gestorven hadden.

» Zes jongelingen, behoorende tot de katholieke jongemannenvereeniging, zijn gedood en stierven, uitroepend : Leve Christus, de Koning. Zij zijn zonder twijfel martelaars, wijl zij hun bloed stortten voor den Martelaar van Golgotha. Zij, die ik kende, en wier lijken ik zag, zijn : Josef Valencia Gallardo, die, het sterven barig, zijn makkers aanmoedigde, den Christus-Koning en de H. Maagd van Guadeloupe aanroepend ; daarom sneden de beulen hem, alvorens te dooden, de tong af. Hoe kan men iemand, die zulke dingen voor zijn Christus geleden heeft niet martelaar noemen ? Voorts : Nicolaas Navarro, die op de slachtbank zeide : Ja, ik sterf, maar ik sterf voor Jezus-Christus

MENGELWERK van « DE POSTRIJDER ».

— 1 —

ADA

GESCHIEDKUNDIG VERHAAL,

getrokken uit de

ANNALEN VAN HET GRAAFSCHAP LOON

door JOSEPH LIBOT,

in leven Kantonale Schoolopziener te Tongeren.

I.

Als men te Loon, over het Speelhof gaat, langs den toren der aloude stiftkerk, komt men dadelijk op eene hoogte, burggracht geheeten, van waar men op een aantal omliggende dorpen, rijke velden en wel beplante boomgaarden, een zeer mooi uitzicht heeft. De wandeling is vooral aan te vrijzen, in de Lente, wanneer de onteloare appel- en pereboomen in bloei zijn en mag nog eens hernomen worden in het najaar, wanneer de blozende vruchten in het groen gebladerte prijken.

De naam, Burggracht, zal wellicht alles zijn wat er overgebleven is van het versterkt slot der edele en beroemde graven van Loon, dat reeds bestond in het begin der IXe eeuw met zijne indrukwekkende ronde torens en dikke muren, zijne kanteelen en schietgaten, zijne grachten en zijne ophaalbrug.

Volgens de oude zegels, zou de ingangspoort onder den grooten toren gestaan hebben, waarnaast twee kleinere torens, en verder, weerskanten tegen deze, de gebouwen die een weinig meer vooruit kwamen, voor de wachters. De ronde torens droegen eenvoudige kegelvormige kappen met eenen bol op de spits ; in den grooten, waren twee schietgaten aangebracht en de kleine hadden een aantal kanteelen rond den voet der spits.

Van binnen, aan eene zijde van een groot vierkantig plein, bevonden zich de stallingen, aan de andere, het gebouw der wapenheden, der trosknapen en der lijfknechten, benevens een groot wagenhuis, dat ook diende om allerlei oorlogsgetuig, rammen, springhalen, bruggen, enz. te bewaren. Verder verhief zich het paleis, met zijne torens zijne groote steenen trappen, zijne breede gangen, en zijn reeksen vierkantige zalen.

Waarschijnlijk stond ook de kerk in de versterkte omheining.

In eene van die zalen was, op eenen na jaarsavond van 1203, het nog al talrijk huisgezin van den graaf van Loon, Lodewijk II, vereenigd. Hij was er namelijk met zijne moeder, Maria van Gelderland, zijne broeders, Geraart, graaf van Reinik, Hendrik, die later Domproost werd van Maastricht en graaf van Duras, Arnold, die graaf van Loon werd na Lodewijk II, en zijne zusters, Imeine, die Willem, Kastelein van St-Omer, huwde Mathildis, die Abdis werd van Munster-Bilsen en Islanda, die met Dirk van Heinsbergh in den echt trad.

Weemoedigheid en christelijke gelatenheid heerschte in het gesprek.

Weemoedigheid want de vader, Geraart, Graaf van Loon voor Lodewijk was er niet meer : hij was gestorven in Palestina, tijdens den kruistocht men wist niet op welke wijze, maar zijn lijk werd naar het vaderland teruggebracht en begraven te Herckenrode.

Ook een vijfde broeder was afwezig Dirk, die zich zoo heldhaftig onderscheidde in den vierden Kruistocht, naar Constantinopel. Hij vertrok onder het geleide van Boudewijn Graaf van Vlaanderen, en in verschillende gelegenheden wordt er melding gemaakt van zijne heldendaden : hij was het die den overweldiger van den troon van het Grieksche Keizerrijk gevangen nam en aan Boudewijn overleverde : hij was het, die als landvoogd van het nieuw rijk werd aangesteld.

Christelijke gelatenheid, want beiden waren vertrokken met het kruis op de borst en onder den kreet : God wil het !

Christelijke gelatenheid, want dikwijls ook was er spraak van Lutgardis van Tongeren, die pas drie jaren geleden, rond 1200, veertien dagen doorbracht op het slot, of beter gezegd bij de godvruchtige Jutte, die gelijk de gelukzalige Eva, te Luik, gansch afgezonderd van de wereld, eene kluis bewoonde, tegen de kerk gebouwd, en daar dag en nacht in aanbidding doorbracht voor het Allerheiligste Sacrament. Ludgardis telde alsdan nog maar vijftien of zestien jaren : zij besteedde bij Jutte die veertien dagen aan het gebed en de overweging.

Ook Christina de wonderbare, van St-Truiden, kwam naar Loon en verbleef er wel tegen jaren, van 1186 tot 1195. De gansche adellijke familie en vooral Graaf Lodewijk bewonderde de heiligheid van Christina en spraken met verrukking over haar. Dikwijls vroeg de Graaf haar om raad en als hij het minst misdreef tegen de rechtvaardigheid of anderzins, dan kwam zij hem dadelijk met eene moederlijke goedheid berispen en altijd bracht zij hem tot herstelling van het geringste kwaad.

— Ik weet nog goed, sprak Mathildis, dat zij eens luid in de kerk riep : Heer wat zijt gij schoon.

— En dat een ridder, voegde Imeine er lachend bij, tot onzen Lodewijk zegde: Hebt gij gehoord Heer, hoe zij u prijst ?

— Maar ook dadelijk, zegde Lodewijk, heb ik dien ridder op zijne vleiende woorden geantwoord, dat Christina's uitroep niet tot mij gericht was, maar tot God, den Heer van hemel en aarde, den Schepper van alle schoonheden en de Schoonheid zelve. Doch, wat ik tot nu toe nog niet begrijp, is het volgende : de Hertog van Limburg en een andere adellijke Heer, Willem van Holland, waren hier in ons paleis. Christina kwam bijgeloopen en riep tot mij : Heer, met wien zijt gij daar in gesprek ? Hij die u vriendelijk de hand reikt, zal u veel kwaads berokkenen...

Op dat oogenblik kwam een lijfknecht de komst aankondigen van een vreemden ruiter, die zich bij de wachters bevond en den Graaf van Loon verlangde te spreken.

Op 's Graven bevel, trad de vreemdeling in de zaal, niet weinig getroffen door dat inderdaad indrukwekkend tooneel. De wanden van de ruime, vierkantige plaats waren met rijke tapijten versierd, oude wapenen en allerhande bannieren. Onder een prachtigen schoorsteen brandde een klein houtvuur. De leden der adellijke familie zaten in zware armstoelen ; zij droegen eenvoudig wollen rokken, tot op de voeten, met gordel, waarvan de twee uiteinden tot onder de knieen daalden ; de schoeisels waren puntig en de mannen hadden naar de gewoonte van die tijden tamelijk korte haren. De kleeding der vrouwen en der mannen, vooral in huis, verschilde weinig in dat tijdvak ; enkel hadden de vrouwen een boordsel van een wat rijker weefsel aan den hals, aan de mouwen en onder aan den rand van den rok. Ook hong een kostbaar juweel aan een prachtig snoer om den hals.

De vreemdeling scheen wat verlegen en gaf de bijzonderste reden daarvan dadelijk te kennen :

— Heer Graaf, de weledele Adelheide, mijne meesteres en Gravin van Holland, heeft mij heimelijk naar hier gestuurd...

— Voor mijne zusters en mijne broeders, en vooral voor mijne geliefde moeder heb ik geene geheimen, sprak hij.

— De Gravin Adelheide van Holland, belast mij u te berichten, dat haar gemaal, Dirk VII, gevaarlijk ziek is. Komt hij te sterven, dan, zooals gij weet laat hij geene andere erfgenamen na dan zijne dochter Ada en zijnen broeder Willem. Op zijn sterfbed thans voorziet hij woelige tijden, daarom wenscht hij vurig zijnen broeder te spreken, om hem de voogdij over zijne zijftienjarige dochter Ada op te dragen en met hem en de voornaamste leenmannen of baronnen die maatregelen te beramen, welke zijn [illegible] noodzakelijk maakt.

— En dat werd gedaan of dat zal gedaan worden ? vroeg Lodewijk.

— Toch niet, edele Heer Graaf, en dit is het voornaamste deel mijner zending : mijne meesteres Adelheide, met recht naar roem en Staatszucht bakend, stelt u een ander plan voor. Zij heeft alle samenkomst tusschen de twee broeders verijdeld en naar eenen echtgenoot gezocht voor hare dochter, die door zijne betrekkingen tot steun tegen Willem en diens aanhang wezen kan. Zulk een gemaal vindt zij in den weledelen Heer Lodewijk II Graaf van Loon, een kleinzoon van Hendrik van Gelderland. Ja, Heer Graaf, gij zijt volmaakt voor hare oogmerken geschikt ; door de betrekking, die de Bisschop van Luik, uw Leenheer, met dien van Utrecht heeft kan Adelheide op dezen toch al onverzoenlijken vijand van Willem ten volste rekenen ; door uwe verwantschap met uwen oom Otto van Gelderland, is ook van dien kant geen tegenstand te duchten. Wat nu Holland's machtige buren Vlaanderen en Brabant betreft, deze zullen ongetwijfeld veel liever den jongen Graaf van Loon den zetel van Holland zien beklimmen dan Graaf Willem, die wat al te zeer om zijne krijgbekwaamheden beroemd is, die zich een grooten naam als krijgsman gemaakt heeft in het Oosten, tijdens den derden Kruistocht en die tegen zijn eigen broeder Dirk eenen oorlog heeft gevoerd. Daarenboven wist Adelheide zich de goedkeuring van Hollandsche adelen te verwerven, onder welke verscheidene, die alles behalve Willemsgezind zijn, want zeker is het dat zij dezen vorst meer vrees en hoogachting, dan wel liefde en verkleefdheid toedragen. Daar zijn er zelfs onder, als Rutger van Meerheim en Oost van Borne, die als leenmannen van Holland en tevens van Loon zich moeilijk tegen u kunnen verzetten. Had nu zult gij mij zeggen, Adelheide dadelijk haar plan, nog bij het leven van Dirk VII doorgezet, dan kon zij op schijnbaren last van haren gemaal het paar doen trouwen, waardoor het huwelijk door zijne toestemming gansch gewettigd zou geweest zijn. Doch Ada is nog zoo jong, en dan de schielijkheid van het ongeval, plichtbesef, schaamte voor het roekeloos besluit, of gebrek aan moed hielden haar er van terug. Daarom, Heer Graaf, verzoekt U ten slotte mijne meesteres, Adelheide van Holland, bij de hand te zijn en u naar het slot Althena te begeven, ten einde daar den dood van Ada's vader af te wachten.

Het bericht van belang en het voorstel werden breedvoerig en ernstig besproken, gewikt en gewogen en het besluit in verband met die ridderlijke tijden, luidde : Graaf Lodewijk II van Loon zou de adellijke vrouwen van Holland ter hulp snellen en zich naar het slot Althena begeven.

(Wordt vervolgd).